ण्हविषाभ्यज्य बालं शुचौ शुचिः ॥ सर्षपान् प्रकिरे-
त्तेषां तैलैर्दीपञ्च कारयेत् । सदासन्निहितञ्चापि
जुहुयाद्धव्यवाहनम् ॥ सर्वगन्धौषधीबीजैर्गन्धमाल्यै-
रलङ्कृतम् । अग्नये कृत्तिकाभ्यश्च स्वाहा स्वाहेति
संस्मरन् ॥ नमः स्कन्दाय देवाय ग्रहाधिपतये नमः ।
शिरसा त्वाभिवन्देऽहं प्रतिगृह्णीष्व मे बलिम् ॥ नि-
रुजो निर्विकारश्च शिशुर्म्मे जायतां ध्रुवम्"।

सोत्पत्तिकमन्यग्रहभेदा भा०व०२२९अ०उक्ताः यथा

"यावत् षोड़श वर्षाणि भवन्ति तरुणाः प्रजाः ।
प्रबाधत मनुष्याणां तावद्रूपैः पृथग्विधैः । अहञ्च वः
प्रदास्यामि रौद्रमात्मानमव्ययम् । परमं तेन सहिताः
सुखं वत्स्यथ पूजिताः । मार्कण्डेय उवाच । ततः
शरीरात् स्कन्दस्य पुरुषः पावकप्रभः । भोक्तुं प्रजाः
स मर्त्त्यानां निष्पपात महाबलः । अपतत् सहसा
भूमौ विसङ्गोऽथ क्षुधार्द्दितः । स्कन्देन सोऽभ्यनु-
ज्ञातो रौद्ररूपोऽभवद्ग्रहः । स्कन्दापस्मारमित्याहुर्ग्रहं
तं द्विजसत्तमाः ।। विनता तु महारौद्रः कथ्यते शकु-
नीग्रहः । पूतनां राक्षसीं प्राहुस्तं विद्यात् पूतना-
ग्रहम् । कष्टा दारुणरूपेण घोररूपा निशाचरी ।
पिशाची दारुणाकारा कथ्यते शीतपूतना । गर्भान्
सा मानुषीणान्तु हरते घोरदर्शना । अदितिं रेवतीं
प्राहुर्ग्रहस्तस्यास्तु रैवतः । सोऽपि बालान्महाघोरो
बाधते वै महाग्रहः । दैत्यानां या दितिर्माता तामा-
हुर्मुखमण्डिकाम् । अत्यर्थं शिशुमांसेन संप्रहृष्टा
दुरासदा । कुमाराश्च कुमार्य्यश्च ये प्रोक्ताः स्कन्दस-
म्भवाः । तेऽपि गर्भभुजः सर्वे कौरव्य ! सुमहाग्रहाः ।
तासामेव तु पत्नीनां पतयस्ते प्रकीर्त्तिताः । अज्ञाय-
माना गृह्णन्ति बालकान् रौद्रकर्म्मिणः । गवां माता
तु या प्राज्ञैः कथ्यते सुरभिर्नृप ! । शकुनिस्तामथा-
रुह्य सह भुङ्क्ते शिशून् भुवि । सरमा नाम या माता
शुनां देवी जनाधिप ! । सापि गर्भान् समादत्ते मानु-
षीणां सदैव हि । पादपानाञ्च या माता करञ्जनिलया
हि सा । वरदा सा हि सौम्या च नित्यं भूतानु-
कम्पिनी । करञ्जे तां नमस्यन्ति तस्मात् पुत्त्रार्थिनो
नराः । इमे स्पष्टादशान्ये वै ग्रहा मांसमधुप्रियाः ।
द्विपञ्चरात्रं (१०) तिष्ठन्ति सततं सूतिकागृहे । कद्रुः सू-
क्ष्मवपुर्भूत्वा गर्भिणीं प्रविशत्यथ । भुङ्क्ते सा तत्र तं
गर्भं सा तु नागं प्रसूयते । गन्धर्वाणाञ्च या माता
सा गर्भं गृह्य गच्छति । ततो विलीनगर्भा सा मानुषी
भुवि दृश्यते । या जनित्री त्वप्सरसां गर्भमास्ते प्रगृह्य
सा । उपविष्टं ततो गर्भं कथयन्ति मनीषिणः । लोहि-
तस्योदधेः कन्या धात्री स्कन्दस्य सा स्मृता । लोहिताय-
निरित्येवं कदम्बे सा हि पूज्यते । पुरुषेषु यथा
रुद्रस्तथार्य्या प्रमदास्वपि । आर्य्या माता कुमारस्य
पृथक्कामार्थमिज्यते । एवमेते कुमाराणां मया प्रोक्ता
महाग्रहाः । यावत् षोड़श वर्षाणि ह्यशिवास्ते शिवा-
स्ततः । ये च मातृगणाः प्रोक्ताः पुरुषाश्चैव ये ग्रहाः ।
सर्वे स्कन्दग्रहा नाम ज्ञेया नित्यं शरीरिभिः । तेषां
प्रशमनं कार्य्यं स्नानं धूपमथाञ्जनम् । बलिकर्मोप-
हारश्च स्कन्दस्येज्या विशेषतः । एवमभ्यर्चिताः सर्वे
प्रयच्छन्ति शुभं नृणाम् । आयुर्वीर्य्यञ्च राजेन्द्र ! सम्यक्-
पूजानमस्कृताः । ऊर्द्ध्वन्तु षोडशाद्वर्षाद्ये भवन्ति ग्रहा
नृणाम् । तानहं संप्रवक्ष्यामि नमस्कृत्य महेश्वरम् ।
यः पश्यति नरो देवान् जाग्रद्वा शयितोऽपि वा ।
उन्माद्यति स तु क्षिप्रं तन्तु देवग्रहं विदुः । आसी-
नश्च शयानश्च यः पश्यति नरः पितॄन् । उन्माद्यति स
तु क्षिप्रं स ज्ञेयस्तु पितृग्रहः । अवमन्यति यः
सिद्धान् क्रुद्धाश्चापि शपन्ति यम् । उन्माद्यति स तु
क्षिप्रं ज्ञेयः सिद्धग्रहस्तु सः । उपाघ्राति च यो
गन्धान्रसांश्चापि पृथग्विधान् । उन्माद्यति स तु क्षिप्रं
स ज्ञेयो राक्षसग्रहः । गन्धर्वाश्चापि यं विद्याः संवि-
शन्ति नरं भुवि । उन्माद्यति स तु क्षिप्रं ग्रहो गान्धर्व
एव सः । अधिरोहन्ति यं नित्यं पिशाचाः पुरुषं
प्रति । उन्माद्यति स तु क्षिप्रं ग्रहः पैशाच एव सः ।
आविशन्ति च यं यक्षाः पुरुषं कालपर्य्यये । उन्मा-
द्यति स तु क्षिप्रं ज्ञेयो यक्षग्रहस्तु सः । यस्य दोषैः
प्रकुपितं चित्तं मुह्यति देहिनः । उन्माद्यति स तु
क्षिप्रं साधनं तस्य शास्त्रतः । वैक्लव्याच्च भयाच्चैव घोराणां
चापि दर्शनात् । उन्माद्यति स तु क्षिप्रं सान्त्व तस्य
तु साधनम् । कश्चित् क्रीडितुकामो वै भोक्तुकामस्तथा-
ऽपरः । अभिकामस्तथैवान्यइत्येष त्रिविधो ग्रहः ।
यावत् सप्ततिवर्षाणि भवन्त्येते ग्रहा नृणाम् । अतःपरं
देहिनान्तु ग्रहतुल्यो भवेज्ज्वरः । अप्रकीर्णेन्द्रिय
दान्तं शुचिं नित्यमतन्द्रितम् । आस्तिकं शुद्धचारञ्च
वर्ज्जयन्ति सदा ग्रहाः । इत्येष ते ग्रहोद्देशो मानुषाणां
प्रकीर्त्तितः । न स्पृशन्ति ग्रहा भक्तान्नरान्देवे महेश्वरे"।